

EVA: 2018-1211-1643

Številka: 00702-5/2021/7

Datum: 9. 3. 2021

Mnenje o Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih

Skupina poslank in poslancev (s prvopodpisanim mag. Marko Koprivc; v nadaljnem besedilu: predlagatelj) je dne 29. 1. 2021 Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo in sprejem predložila Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih po skrajšanem postopku (EPA 1643-VIII), na podlagi 142. člena Poslovnika Državnega zbora Republike Slovenije. S predlogom Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o vrtcih se predlagajo tri nove rešitve na področju financiranja zasebnih vrtcev, in sicer:

- Spreminja se pogoj za financiranje zasebnega vrtca iz občinskega proračuna, tako da se namesto enega oddelka določi, da mora zasebni vrtec imeti najmanj dva oddelka vključenih otrok.
- Predvideva se možnost, da lahko pristojni organ občine zavrne financiranje zasebnega vrtca, če ima vrtec na njenem območju dovolj prostih mest za vse otroke, ki so vključeni v zasebni vrtec.
- Novoustanovljeni zasebni vrtec pridobi možnost financiranja iz javnih sredstev z začetkom šolskega leta, ki sledi šolskemu letu, v katerem je bil vrtec vpisan v razvid izvajalcev javno veljavnih programov.

Ker se s prvima dvema rešitvama posega v sedanji položaj zasebnih vrtcev, posebna prehodna določba določa, da bi se začel zakon za zasebne vrtce, ki že delujejo in pridobivajo javna sredstva na podlagi sklenjenih pogodb o sofinanciranju programa za predšolske otroke, uporabljati s 1. septembrom 2024.

Predlagatelji poudarjajo, da sedanje stanje večletnega hkratnega razvoja javnega in zasebnega sektorja v marsikaterem okolju že kaže, da se povečuje število prostih kapacitet v javnih vrtcih, ki jih morajo kriti občine, hkrati pa imajo občine tudi obveznost financiranja zasebnih vrtcev. Zato je potrebno oblikovati ustrezno sistemsko rešitev, ki bo občini omogočila, da se sama odloči, ali bo zagotavljala tudi sredstva za vključene otroke v zasebnih vrtcih. Predlagana rešitev temelji na obveznosti občine, da zagotavlja primeren obseg javne službe, kar pomeni, da lahko občina zagotavlja zadostno število kapacitet v javnem vrtcu ali pa v primeru pomanjkanja prostih mest razpiše koncesijo, ki jo podeli zasebnemu vrtcu. V kolikor je na njenem območju tudi zasebni vrtec, do katerega ima občina obveznost financiranja, je treba v primeru prostih mest v vrtcih, ki izvajajo javno službo, občini omogočiti, da sama odloči, ali bo sredstva zagotavljala tudi zasebnemu vrtcu.

S predlaganim zakonom, kot navajajo predlagatelji, želijo preprečiti negospodarno ravnanje z javnimi sredstvi, saj morajo po sedanji ureditvi občine financirati zasebne vrtce tudi, če imajo v javnih vrtcih še prosta mesta, tako da gre na nek način dvojno porabo javnih sredstev za isti namen, kar je bilo ob zadnjem sprejemanju novele zakona predlagano tudi s strani vseh treh predstavniških organizacij občin (ZMOS, SOS, ZOS).

Mnenje Vlade Republike Slovenije

Dejavnost predšolske vzgoje predstavlja v Republiki Sloveniji enega izmed sistemov, ki pomembno vplivajo na položaj posameznika v družbi, predšolskemu otroku, ki je deležen kakovostne predšolske vzgoje, pa kot kažejo rezultati več raziskav, prinaša pozitiven učinek na posamezna področja otrokovega razvoja in učenja, zato je pomembno, da je področje pravno dobro urejeno in omogoča stroki izvajanje kvalitetne prakse v institucijah predšolske vzgoje, staršem predšolskih otrok pa učinkovito uresničevanje pravice do izbire ustreznega vrtca z vidika krajevne in finančne dostopnosti. Povečevanje deleža vključenih otrok vseh starosti v vrtce je eden izmed ključnih pokazateljev učinkovitosti sistema predšolske vzgoje v posamezni državi, zato je Vlada Republike Slovenije z zadnjo novelo Zakona o vrtcih, ki je bila sprejeta v Državnem zboru Republike Slovenije januarja 2021 in je objavljena v Uradnem listu RS, št. 18/21, ponovno uvedla ukrep brezplačnega vrtca za drugega otroka iz iste družine, ki je hkrati v vrtcu s starejšim otrokom ter nov ukrep, da je družina deležna brezplačnega vrtca tudi za tretjega in nadaljnjega otroka, ne glede na to, ali je v vrtec vključen hkrati s svojim sorojencem. Gre za tim. prezpogojno brezplačnost vrtca za vsakega tretjega in nadaljnjega otroka iz iste družine, ki se umešča s 1. septembrom 2021 v sistem povsem na novo.

Občine in njihova reprezentativna združenja (Skupnost občin Slovenije, Združenje občin Slovenije, Združenje mestnih občin Slovenije), tako v okviru posameznih delovnih skupin, kot tudi posamezno, na Vlado Republike Slovenije in resorno ministrstvo že nekaj časa naslavljajo opozorila na spremenjen položaj dejavnosti predšolske vzgoje, kateremu je potrebno čim prej ustrezno prilagoditi tudi področno zakonodajo. Veljavna zakonodaja določa, da je občina na svojem območju dolžna zagotavljati zadostno število prostih mest v programu javne službe. Če vrtec nima dovolj prostih mest, starši pa izrazijo interes za vključitev v vrtec tolikšnega števila otrok, da bi se v skladu s standardi in normativi oblikoval en oddelek, je občina dolžna najkasneje v 30. dneh pričeti postopek za zagotovitev dodatnih prostih mest v javnem vrtcu ali razpisati koncesijo (10. člen Zakona o vrtcih, Uradni list RS, št. 100/05-UPB, 25/08, 98/09-ZIUZGK, 36/10, 62/10-ZUPJS, 94/10-ZIU, 40/12-ZUJF, 14/15-ZUUJFO, 55/17 in 18/21; v nadaljnjem besedilu: ZVrt). Razpis in podelitev koncesije na področju predšolske vzgoje ni urejen z ZVrt, temveč s krovnim zakonom, ki velja za celotno vertikalno vzgoje in izobraževanja, tj. z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. ZVrt pa določa v poglavju 2. Zasebni vrtci, v 34. členu, pogoje za sofinanciranje zasebnih vrtcev iz proračuna občine ter v 36. členu pogodbo o financiranju med zasebnim vrtcem in občino. V skladu s 34. členom ZVrt pridobijo zasebni vrtci javna sredstva iz občinskih proračunov, če izpolnjujejo pogoje, določene v prvem odstavku 34. člena, in sicer:

- če ima vrtec zagotovljeno vključitev vsaj enega oddelka otrok;
- če vrtec izvaja vsaj poldnevni program;
- če da ima vrtec zaposlene oz. drugače zagotovljene vzgojiteljice in vzgojitelje predšolskih otrok – pomočnike vzgojiteljev za izvedbo programa v skladu z zakonom in drugimi predpisi in
- če je vrtec dostopen vsem otrokom.

Izpolnjevanje naštetih pogojev ministrstvo ugotavlja za vsako šolsko leto in zasebnemu vrtcu izda odločbo. Odločba o izpolnjevanju pogojev za financiranje iz občinskega proračuna je podlaga za obvezno sklenitev pogodbe o financiranju med zasebnim vrtcem in občino (36. člen ZVrt). Zasebni vrtec je upravičen do sredstev v višini 85 % na posameznega otroka, pri čemer je osnova za izračun obveznosti občine cena istovrstnega programa javnega vrtca na območju občine, zmanjšana za znesek, ki bi ga starši plačali za otroka, na podlagi odločbe o znižanem plačilu staršev za vrtec, če bi bil otrok vključen v javni vrtec. Zasebni vrtec pri obračunavanju plačil staršev ni zavezan k določitvi plačila na podlagi izdane odločbe, temveč je pri določitvi višine plačila za vrtec avtonomen.

Občine v svojih opozorilih o spremenjenem dejanskem stanju navajajo podatke o sproščanju kapacitet in povečevanju števila prostih mest v javnih vrtcih, kar predstavlja za občinska javna sredstva strošek, saj morajo v skladu z veljavno zakonodajo vrtcu financirati tudi nezasedena mesta v oddelkih. Dodatno obremenitev za občinski proračun pa predstavlja tudi obveznost

financiranja zasebnega vrtca, v primeru, ko starši za svojega otroka ne izberejo javnega, temveč zasebni vrtec.

Občine ob takšnem dejanskem stanju opozarjajo na nujnost dopolnitve določbe ZVrt z opredelitvijo pristojnosti občine pri odločanju o sofinanciranju zasebnih vrtcev. Razprava o tej problematiki je spremljala tudi obravnavo in sprejem zadnje novele ZVrt v Državnem zboru. Ministrstvo v predlog zakona ni vključilo spremembe 34. člena, ker med ključnimi deležniki še ni bilo mogoče doseči usklajenosti glede spremembe ureditve financiranja zasebnih vrtcev in je zato ocenilo, da so nujno potrebna še dodatna usklajevanja, saj gre za občutljivo in zahtevno tematico, ki jo je potrebno temeljito proučiti in doreči v izogib kasnejšim pravnim zapletom pri izvajanju zakona. Zato se je ministrstvo zavezalo, da se to vprašanje obravnava v posebni delovni skupini, v kateri bodo vključeni predstavniki vseh reprezentativnih združenj občin ter predstavniki vrtcev.

S sklepom z dne 10. 2. 2021 je ministrica že imenovala Delovno skupino, v katero so imenovani:

- po en predstavnik posameznega reprezentativnega združenja občin, in sicer: Skupnosti občin Slovenije, Združenja mestnih občin Slovenije in Združenja občin Slovenije;
- predstavnik Skupnosti vrtcev Slovenije in predstavnik Združenja ravnateljic in ravnateljev vrtcev Slovenije ter
- pet predstavnikov Združenja zasebnih vrtcev Slovenije.

Naloga delovne skupine je, da pripravi usklajen predlog za dopolnitev 34. člena ZVrt, ki bo vključeval položaj občin, katerih izvirna naloga je zagotavljanje javne službe na področju dejavnosti predšolske vzgoje, pri odločanju o sofinanciranju zasebnih vrtcev, tako, da ga bo ministrstvo lahko predložilo kot predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah ZVrt.

Zaradi zgoraj navedenih razlogov Vlada RS predlogu zakona nasprotuje.